

in viriditate frondium; quia nisi in vinea Domini fecerimus fructum, excidemur et in ignem mittimur. An ignoratis, amantissimi mei, quod esuriens Dominus vidit secus viam ficulneam magnam latam et spatiosam, habentem folia et frondes, qui in ea non inveniens fructum, maledixit ei, et arefacta est? (*Matth.* xxi, 18, 19.) Sic est omnis hypocrita, quia speciem sanctitatis habet, et virtutem sanctitatis non habet. Qui palliat sanctitatem in veste, quam non habet in mente. Non alba cuculla (54) et alta tonsura, non ampla corona; sed conscientia pura et mentis munditia, abjectio propriae voluntatis, inflammatio charitatis in Christo, perfectum monachum facit. Adhæreamus fratres, veræ viti Jesu nostro Salvatore cum vero corde, in plenitudine fidei aspersi corda, et abluti ab omni inquinamento carnis et spiritus, et teneamus spei et fidei nostræ confessionem indeclinabilem. Nec sit quod nos separare jam valeat a charitate Domini Jesu. Et sic erimus de vitibus Engaddi, de quibus non liquor vini sed liquor balsami fluit: consimiles botro Cypri, de quo sponsa in Cantico amoris congaudens de resurrectione Christi, prorumpens in vocem jucunditatis et lætitiæ dixit: *Botrus Cypri dilectus meus mihi in vineis Engaddi.* (*Cantic.* i, 13); quod sonat Fons hædi. Fons hædi dicitur pœnitentia vel Baptismus, in quo dum aliquis intrat velut hædus innocentiam debet acquirere ut agnus. Engaddi potest accipi monasterium regulare, ad quod dum aliquis hædus advenerit, et ibi exuerit pellem hædinam, jam ex omni parte mundatus, non hædus, sed erit, si perseveraverit, agnus. Hunc talem Deus Pater pargavit, ut fructum plus afferat, cor ejus mundando, et ejus spiritum veritatis et charitatis rore infundendo.

13. *Omni palmitem* veræ viti adhærentem et facientem fructum, Deus Pater purgabit, sive putabit eum, ut **631** fructum plus afferat. Ritum et consuetudinem viticolæ Deus tenet in colendo vineam suam. Vineam domini universalis Ecclesia est, Christi uxor et sponsa, de qua Deus Pater ad Filium: *Uxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tuæ* (*Psal.* cxxvii, 3). Vinitor qui vineam diligit facientem fructum opportunum in tempore suo, cum tempus putationis advenerit, in ea nihil siccitatis vel ariditatis relinquit. Tunc circa illam fodit usque ad inferiorem ejus radicem, terram acuto ligoue perfodit, et si radicales aliquas etiam emisit, cultello putationis abscindit; et quanto magis hujusmodi vana et minus utilia vitis amittit, frugiferior et uberius ad fructificandum assurgit. Sic quem Deus diligit, flagellat et percutit: flagellat enim omnem filium quem recipit. Illorum est enim hic flagella percipere, quibus datur de æternitate gaudere; sed qui de percussione murmurat, ad ipsum qui supra ipsum est, non appropinquat. Imo hæreditatem supernæ felicitatis amittit, si flagellum Dei Patris patienter et cum amore non suscipit. Et si de flagello Domini

(54) Hinc collige auctorem fuisse Cisterciensem.

A murmuraverit, certus sit quia murmurantium pœnam incurrit.

14. Vos ergo, fratres dilectissimi, nolite murmurare, si nobis inesse contigerit disciplinam Domini nostri; neque fatigimini, dum ab eo arguimini. Omnis enim disciplina in præsentem quidem videtur non esse gaudii, sed mœroris; postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet justitiæ (*Hebr.* xii, 6, 11). Flagellis Domini pinguedo carnalis voluptatis atteritur, et virtutes animæ roborantur: et lasciva caro restringitur, et anima pennis virtutum ad cœlestia sublevarur. Caro quod superfluum habebat amittit; et spiritus virtutes, quas non habebat, acquirit. Sic ergo per flagella Domini virtutes augentur, vitia rescantur; spernuntur terrena, amantur cœlestia. Nos æternitatis præmia præstolantes, si nobis aliqua gravis infirmitas, vel tentatio fortis, vel etiam damnus temporalium rerum irrepserit, ex omnibus his vires sumere debemus; quia crescente pugna, gloriosior non ambigemus nobis manere victoriam. In hoc namque ostendimus quanta ad Deum cupiditate flagramus, si non solum ad eum per tranquillam et mollia; sed etiam per aspera et dura transimus. Ad æterna gaudia jam redire non possumus, nisi per temporalia detrimenta: et ideo spe manentis lætitiæ, omnia adversa prosperitatem non modicam debemus reputare. Peccata quippe nostra divina severitas nequaquam inulta remanere permittit; sed ira sui iudicii inchoat a nostra hic correctione, ut in reproborum damnatione conquiescat. Interius enim est medicus, et peccatorum in nobis contagia, quæ inesse medullitus reprobatur, secatur: abscindit virus putredinis ferto tribulationis. Et hoc est quod Veritas ait: *Omni palmitem in me facientem fructum, Deus Pater purgabit eum, ut fructum plus afferat*: nam dum mens posita in tentatione considerat, quod a virtutis suæ pristina soliditate repellitur, tunc sollicita trepidat, ne hoc quod dudum esse ceperat, funditus amittat. Tunc qualiter resistere tentationi possit, inquirat, et qualiter eam debellare jam valeat, elaborat. Tunc arripit gladium orationis, fletum compunctionis, et sic eam debilitat, et de ea **D** gloriose triumphat: non ipsa, sed gratia Christi per ipsam; et ita fit ut mens quæ pigra et velut infucunda in prosperitate jacebat, fortior et uberius ad fructificandum assurgat.

15. Ut ergo, dilectissimi, Deum Patrem nostri mereamur habere cultorem, adhæreamus veræ viti Domino Jesu Christo, Salvatore nostro, non fide mortua, nec fide ficta, nec fide perversa: sed fide recta, quæ per dilectionem operatur; sine qua nullus salvari potest. Adhæreamus ei, quia bonum est ei adhærere; et in illo ponamus totam spem nostram, totum desiderium nostrum, confidentes in illum qui suscitavit eum a mortuis, quia et suscitabit mortalia corpora nostra, et consedere nos

faciet cum illo in dextera sua. Quod ipse nobis per eundem Filium suum Dominum nostrum præstare dignetur, qui vivit et regnat cum eodem Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

632 SERMO XI.

In vers. 3-6 cap. xv Joannis.

1. Cum a discipulo Veritatis scriptum non ambigimus esse, *Qui parce seminat, parce et metet* (*II Cor.* ix, 6): dum in agro dominico tanquam agricolæ sumus constituti, pro viribus seminare debemus; ut cum messiosis tempus advenerit, centuplum accipiamus in fructuum perceptione, quam expendimus in semine. Nam quod hic dicitur, *seminat*, ex charitate proprie dicitur seminare: quia qui semen ad hoc spargit ut colligat, adhuc caret ad tempus modicum, ut in tempore messis gaudeat in acervo. Itaque licet pauper et inops, ex meo modico semine cupienti dabo ex charitate, ut a Domino meo Jesu Christo merear recipere multiplicationem beatitudinis æternæ. Non parce seminat, qui parum habens, parum largitur, cum animus promptus sit, si plus haberet: large dat, qui affectum largiendi habet, etsi nihil habet quod largiri possit. Nos ergo illam pecuniam, quam erogandam a Domino accepimus, ad usuram erogare simus: parati cupientibus eam. Sed rogo ne aliquis vestrum timeat de retributione usuræ; quia hæc usura non evacuat divites, sed bonis ditat, et replet egenum et pauperem. Veniat ergo ad hanc pecuniam sitiens, ad Evangelium beati Joannis, et hauriat cum gaudio de fontibus Salvatoris, qui dixit discipulis sui: *Vos jam mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis.* Et est sensus: Vos estis mundi, sed iterum estis mundandi, ut fructum plus afferatis. Mundi estis non propter Baptismum, sed propter sermonem quem locutus sum vobis. O quam bonus sermo, qui lavat mentium sordes, interioris et exterioris hominis purificat actiones, vulnera sanat, cicatrices solidat: qui suscitatur de terra inopem, et de stercore erigit pauperem, ut collocet eum cum principibus cœli, cum possessoribus paradisi! O quam pretiosus sermo, imo quam pretiosus thesaurus, qui suum possessorem didicit ditare, ut de consortibus jumentorum, consortem faciat Angelorum! Felix sermo et omni acceptione dignus. Quis est iste tantæ beatitudinis sermo? Audi, si illum observare desideras: sed præcipio ut illum ad usuram erogare non differas. Est valde nobilis possessio, quæ erogata suscipit incrementum, et avarum dedignatur possessorem: nisi erogetur, cito minuitur. Largitate gaudet, tenacitate fugit; omnino non vult abscondi sub modio, sed super candelabrum poni, ut omnibus ejus pulchritudo appareat. Splendor ejus tanquam lampades ignis atque flammæ, quas aquæ multæ non possunt extinguere (*Cant.* viii, 6, 7). Si dederit homo totam substantiam domus suæ pro hac possessione, quasi nihil despiciet eam.

A 2. Hæc, inquam, est charitas, quia in quocunque abundaverit amor, æternorum, mox labentium rerum possessio cuncta vilescit, et sola charitas scilicet Christi dulcescit, qui dicit: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem sicut dilexi vos* (*Joan.* xiii, 34). Hic est sermo ille, de quo dixit Dominus: *Vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis*, id est propter charitatem, quam commendavi vobis; et quia mundi estis, manete in me, et ego in vobis. *Manete*, inquit Dominus Jesus discipulis suis, *in me, et ego manebo in vobis.* Jesus, inquam, dulcis, Jesus delectabilis, omni virtute præditus, omni speciositate redimitus. Dulcis super mel et favum, speciosus forma super filios hominum: cujus dulcedine Angeli inebriantur, cujus pulchritudinem sol et luna mirantur. Iste talis ac tantus dixit discipulis suis, et per eos cunctis fidelibus suis. *Manete in me, et ego manebo in vobis.* O quam magna sublimitas! o magnæ sublimitatis auctoritas! hominum habitare cum Angelis, terram et pulverem elevari in cœlos, hominem tolli de stercore jumentorum, et aggregari coetibus Angelorum! imo creaturam manere in Creatore, Facturam in Factore, redemptum in Redemptore, servum in Domino, peccatorem in Justo, factum ex limo in eo qui omnia facit ex nihilo; transitorium in Æterno, miserum in summe Beato, imo in eo qui omnino beatum, et cuncta sanctificat sancta, qui est veritas et vita et gloria sempiterna, gaudium mundi, jucunditas cœli, dulcedo paradisi et beata æternitas, et æterna felicitas, Christus scilicet Dominus Jesus!

633 3. O mira et inexhausta bonitas! o inaudita et inestimabilis pietas! quis unquam, fratres mei, quis, dilectissimi mei, amantissimi mei, conservi mei, servi Domini Jesu Christi, et propter ipsum domini mei, poterit explicare sermone, aut stylo exarare et graphio, quanta pietate auctor pietatis redundet, quanta largitate bonitatis ipse auctor exuberet? Mihi credite, fratres, si omnes homines niterentur et Angeli, fontis tantæ pietatis non possent haurire vobis etiam unam minimam guttam, habito respectu ad ipsam abundantiam pietatis. Hæc est, inquam, maximæ immensitas pietatis, ingens eminentia bonitatis, quod Creator omnium Deus se ipsum exinanivit, formam servi suscepit, in similitudine hominum factus, et habitu inventus ut homo: manens Deus in homine, ut homo maneret in Deo: vita mortem assumens, ut sibi mors assumeret vitam. Utinam hujus abundantia pietatis sic fragrant quotidie in naribus nostris, ut in veritate dicere possemus cum sponsa in Canticis: *Fasciculum myrrhæ, dilecti semper supra meum pectus portabo* (*Can.* i, 12). O dulcis sarcina! o felix medicina!

4. Hæc sarcina, fratres mei, crux ipsa beata, scilicet passio Christi, bajulum suum non gravat, sed levat; non deprimit, sed extollit; non quassat, sed erigit, et portat portantem, ubi Christus est in gloria Patris. Hæc est inquam, dulcissima medicina, quæ morbum omnem expellit, vires atque virtutes

non habenti acquirit; quæ non solum sanat ægrotos, sed etiam vivificat mortuos. Mihi meus auditor credat, imo mihi credat crucis amator, jam non lædatur a morte secunda, si in hac vita usus fuerit tali medicina. Hoc est illud lignum propheticum, quod est inter juncturas ædificiorum; quia ipsa crux gloriosa terram conglutinat celo, hominem consociat angelo, et peccatorem sic reconciliat Deo, ut ipse Deus manere dignetur in eo, et ipse manere mereatur in Deo suo. O summum tripudium, o tripudians gaudium, jucunda lætitia, et jucunditas læta hominem manere in Deo, et Deum in homine, in redempto Redemptorem, et in Redemptore redemptum! Ad hanc summæ jucunditatis lætitiæ, perpetuitatis lætissimæ gloriæ, ipse gloriæ auctor, beatitudinis dator, salus æterna, vita beata, felix æternitas, secunda tranquillitas, totus desiderabilis, invitat Apostolos suos, instigat monachos suos, cunctum populum christianum omne collegium sanctum, eis blandiens atque demulcens, consolans et confortans, hortans et dicens: *Manete in me, et ego in vobis*. Et est sensus: Vos qui mundi estis, qui loti estis, qui sanctificati estis per canalem lapideum, per Baptismi sacramentum, per virtutum trichinium, per dilectionis præconium, in me estis; sed rogo ut in me manere debeatis. Si in me manseritis, et ego manebo in vobis. Si in me manseritis in isto brevi tempore, manebo vobiscum in æternitate. Qui manet in me per exhibitionem dilectionis, et ego manebo in eo per præmium æternæ felicitatis. Ego diligentes me diligo, et qui me dilexerit in hac vita, me invenient post hanc vitam, ut ubi sum ego, et illi sint mecum. Qui me non dilexerit, procul dubio non inveniet me ad præmium, sed inveniet me ad supplicium. Vos autem, discipuli mei, amici mei, in mea dilectione manete: non vos terreat meæ humanitatis passio, crucis suspensio, tormenta carnificum, crucis supplicium, nec meæ depositio carnis, nec mausoleum meæ mortalitatis. In vobis fides invicta permaneat, spes ipsa non langueat, de me igne in vobis charitas flammescat. *Manete in me* per fidem, spem et charitatem: *et ego manebo in vobis* per fructum fidei, spei et charitatis. Et si in me non manseritis, nec ego manebo in vobis.

3. Audistis, charissimi, quid ipsa Veritas dicit; quæ mentiri non potest, quæ nunquam fallit, nec fallere novit. Ait enim: *Si quis in me non manserit, mittetur foras; et tormentorum ministri eum mittent in ignem, et ardebit*. Unde rogo, dilectissimi fratres, ut unusquisque vestrum intret in cubiculum suum, scopet conscientiam suam: se quærat in angulis cordis, circumeat latebras mentis. Si se in Christo manere invenerit, gaudeat: si se a Christo abesse senserit, gemat et doleat, ploret et plangat; timeat et perhorrescat, ne sequestretur a consortio sanctorum, et **634** mittatur semper arsurus in ignem æternum. *Manete in me*. Heu, dilectissimi fratres,

55, Myrrha, Cyniræ Cypriorum regis filia, quæ ob infandum cum patre commercium fugiens, in ar-

quanti miseri, quanti infelices, qui ad Jesum veniunt: sed lethiferi veneno serpentis percussi, diabolica fraude decepti, cœcitate mentis obducti, malitia depravati, abnegant conturbatum Christi, amicitiam Redemptoris abdicant propter amorem mundi, et cervices quas Deo humiliare solebant, ipso mundi Creatore jam spreto, diabolo non verentur inclinare! Heu, quanti post gloriosos agones de ipso principe mundi legitime triumphatos, fugienti terga dederunt, et victores jam victo se sponte curvarunt! Quanti ad monasterium veniunt, ut in eo monastice vivant humilitatis præcedentes indicia, omnia in pace illata sustinentes convicia; tanquam boni milites Christi ad omne opus bonum parati: qui post gaudia vitæ contemplativæ, post prælibationem jucunditatis mellifluæ, suæ professionis obliiti, velut sues ab ipso proposito ad volutabrum redeunt luti; et ea quæ dudum vomuerant, tanquam canes redeunt ad vomitum, in ventrem trajiciunt! Isti tales recedunt a Christo, quia recesserunt a proposito sancto. Si pactum quod cum Christo pepigerant, observarent, venena jam vomita subsannarent: et ideo cum Christo non merentur manere, quia pactum Domini non timerunt infirmare.

6. Sed utinam scirent et intelligerent, quantæ sit amaritudinis fontem relinquere vitæ, auctorem jucunditatis mellifluæ, Dominum mundi, decus paradisi, gaudium æternum Dominum Jesum Christum, qui nos a morte roseo salvavit sanguine suo. Si cito sensisses quantum parabas offendere:

Non tegetet vultus cortice, Myrrha (55), tuos.
(Ovid. lib. x *Metam.*)

O quam misera commutatio, o quam cæca cupiditas, quæ virginem facit tabesam (56) puellam prostibulam; et mulierem vertit in arborem, regulam in apostasiam, disciplinam sanctam in lasciviam pravam, claustrum regulare in campos licentiæ, castitatem in impetiginem, monachum in morionem, directum in pravum, planum in asperum, filium Dei in filium diaboli! Hæc, fratres mei, non est mutatio dexteræ Excelsi! O quam amara mutatio, o quam dura translatio, a Christo recedere et diabolo adhærere; spernere Redemptorem, et diligere peremptorem; relinquere vestigia Christi, et ire per sæva mæandra diaboli; relinquere viam quæ ducit ad vitam, et ire per viam quæ ducit ad mortem! Quicumque ille est qui sic commutatus est, ad verba mea inclinet animum, et non dedignetur audire consilium bonum. *Peccasti? quiesce; ne adjicias ultra (Eccli. xxi, 1)*. Sic dicit Sanctus Israel: *Si revertimini et quiescatis, salvi eritis; quia exspectat vos Dominus ut misereatur vestri (Isa. xxx, 15, 18)*. Revertere ergo ad Dominum Deum tuum, et placabilis erit super malitiam tuam. Revertere ad Dominum via qua venit ad ipsum: via cordis, via oris, via operis, via timoris, via doloris, et via amoris, via cordis contriti, via confidentis labii, et via operis recti. Via timoris, ne pro-

borem sui nominis est conversa.
(56) Quasi tabesam.

traharis ad supplicium; via doloris, quia sic offendisti Christum; via amoris, ut ipsum jam Christum perfecte diligas, qui tamdiu ad poenitentiam te patienter exspectat. Gemo, dole, plange, plora. Non parcas tibi, ut tibi Dominus parcat. Noli indulgere tibi, ut tibi Dominus indulgere dignetur. Succinge lumbos tuos, rade capillos tuos, induere sacco, pulvescere humo, et dic Christo Domino tuo, Deo tuo: O Jesu bone, miserere mei. Esto mihi Jesus, esto mihi Salvator meus; miserere mei, qui pro me piæm cruorem fudisti. Non intres in judicium cum servo tuo, quia nullus justificabitur homo, nisi per te ipsum ei peccatorum suorum tribuatur remissio. Non me tua judiciaria sententia premat, quem tua multa pietas levat. Qui resuscitasti Lazarum jam fequentem, resuscita et me peccatorem jam confidentem. Qui pepercisti peccatrici Mariæ, parce peccatrici animæ meæ. Qui lætificasti animam crucifixi Latronis, lætifica animam mei peccatoris. Si sic feceris, adhuc cum Christo manebit, qui dicit: *Manete in me, et ego in vobis*. Ipse enim charitas est; et qui manet in charitate, in Deo manet et ipse in eo (I Joann. iv, 16).

Notandum vero est, quod aliud est manere in illo, et aliud est manere cum illo: aliud est manere juxta eum, aliud manere longe ab eo. Primum partim est in via et partim in patria: **635** secundum totum est in patria: tertium totum est in hoc sæculo: et quartum totum in inferno. Videamus ergo quid sit manere in eo, ut in eo manere delectet; et non longe post futurum mereamur cum illo manere. In illo manere est ex amore illi soli adhærere, ipsum ex toto corde diligere, illius præcepta in omnibus et per omnia observare, ejus amoris nihil præponere, et pro illius amore cuncta nec nata etiam reputare. Ille non dubitet manere in Christo, cui præter ipsum cuncta vilescunt, et ei ipse solus dulcescit. O quanta felicitate dotatur, quanta beatitudine fecundatur, cui præter Christum omnia vilescunt, et ipse Christus solus mellescit! Ipse Christus solus sic in cordibus nostris favescat, et cuncta transitoria nobis fellescant, ut nil præter illum nobis jam libeat, nec libescere jam valeat. Ut ergo, fratres mei, in Christo et cum Christo mereamur manere, ipse Christus lux vera, bonitas et vita gaudium mundi, pietas immensa, sit totum desiderium nostrum, et omnis spes nostra: ut certi simus quia adhuc cum Christo manebimus, et ubi tunc est, et nos cum illo erimus.

8. Sed qui dicit se in Christo manere, debet ambulare sicut ille ambulavit (I Joann. ii, 6). Jam non manet in illo, qui exorbitat ab itinere suo. Nemo se decipiat, nemo se seducat, nemo in religiosa veste confidat. Non enim vestis religiosa, sed mentium munditia monachum facit: in capitis abrasio, sed Christi dilectio probatum monachum reddit. Ait Dominus Jesus: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum (Matth. xvi, 24)*: quia nisi quis a semetipso deficiat, ad Christum regem sublimem non ap-

propinquat. Felix propter Christum abdicatio sui! quam qui perfecte non habet, se Christo ad purum placere non existimet. Frustra enim Christo placere se credat, qui seipsum propter ipsum Christum non abjicit. Et perfecte se noverit illi placere, qui perfecte jam propter ipsum se didicerit abdicare. Ut ergo Christo placere possimus, necessaria nobis est abdicatio nostri; quantum nostra valetudo permittit, non quantum odium nostri, lancea peccatorum perfossa, in nos quandoque manus injicere gestierit: maxime duntaxat in alimentis sumendis, ubi conservandus est vigor naturæ, et non sequendus est appetitus illecebrosæ gulæ. Contra vitia quæ lumbis carnis pugnantia procedunt, palmative belligerare nequimus, nisi prius appetitum gulæ restringamus fortiter contusione abstinentiæ. Post contusionem gulæ appetitus, maxima cautela nobis est adhibenda, ne nos humanæ laudis muscipula capiat, et venenum laudis morbosæ in arcam nostri cordis cauterium despumans fumum faciat, factumque derelinquat. Quidquid de nobis laudis aura crebuerit, quidquid adulantium favor demulserit, virtutum imperatrix humilitas, arcam mentis nostræ non deserat: ne tuortuosus serpens, qui quandoque latitat in herbis virentibus, in humanis scilicet favoribus, juxta illud poeticum,

Frigidus, o pueri, fugite hinc! latet anguis in herba,
(VIRGIL., Buc. Eclog. 3, vers. 93.)

suis dentibus venenosis nos capiat, captos perimat et occidat. Igitur humilitatem magnam teneamus in omnibus, ut in humilitatis auctore manere possimus, et quantocius cum ipso esset, et cum ipso, regnare valeamus. Omnis enim qui in illo manet ex dilectione, non dubitet non hæsitet: cum illo manebit ex dilectionis retributione.

9. Vidimus quid sit manere in illo: nunc quid sit manere cum illo necesse est videamus. Manere cum illo est esse ubi ille est; cum illo in gloria felici gaudere, in throno perennitatis regnare, illum facie ad faciem contemplari, sicut faciunt Angeli sancti, et post resurrectionem corporum eum visuri sunt omnes electi, juxta illud Apostoli: *Cum enim apparuerit Christus vita nostra tunc et vos apparebitis cum illo in gloria (Coloss. iii, 4)*. Manere juxta eum, et non in illo nec cum illo, est non esse in via fidei, spei et charitatis, sed in via erroris; non esse in via præcepti, sed in via peccati. Iste, inquam, si non est in Christo vel cum Christo, tum, juxta eum est: quis cito potest errorem deserere, et in Christo per fidem, spem et charitatem continuo fervere. Liberrimum arbitrium habet; illud ad diligendum Deum dirigere potest. Pulsat Dominus ostium ejus: illi aperiat, et intrabit Dominus ad eum, in eo manebit, et ipse in eo. Manere longe ab eo est per sententiam **636** damnationis ab eo recessisse, quamvis et alio modo utrumque possit intelligi. Nos ergo in illo maneamus, ut fructum boni operis semper facere mereamur. Aliter enim, nisi in illo manseri-

mus, fructum facere nequimus. Ipsa Veritas dicit, et mutari non potest: *Sicut palmes non potest ferre fructum, nisi manserit in vite: sic nec vos, nisi in me manseritis: et, Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, et arecet: et colligent eum, et in ignem mittent, ut ardet.* Valde enim timendum est illud quod sequitur: *Si quis in me non manserit, etc.* Si quis non manserit in Domino Jesu Christo expelletur de consortio sanctorum, arecet præ timore et expectatione damnationis perpetuæ: et ministri tartarei apprehendent illum, et in ignem mittent perpetuum sine fine arsurum. Ab hac damnatione perpetua gloriæ perpetuæ auctor nos liberet Jesus Christus Dominus noster, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

SERMO XII.

In vers. 7-9 cap. xv Joannis.

1. Omnis qui viam veritatis gestit arripere, constat esse peræquum ut ad præcepta veritatis manum cordis extendat, et in eis fideliter vivat: ut ipsa manus sit plena hyacinthis, et venter ejus eburneus distinctus sapphiris; et verbum Verbi, præceptum Christi in pyxide mentis per amorem contineat, et foris ipse flos verbi per augmentum boni operis redeat. Profecto quem sic esse constabit, a Deo quidquid sibi profuturum petierit, necessario impetrabit. Ipsa regula Veritatis, omnis forma sanctitatis sanxit in perpetuum, nec valebit abrogari, nec de libro jam mutari Veritatis sanctio. Ait enim Jesus meus, imo ait Deus meus, veritatis firmitas, faisitatis avulsio, peccatorum ultio, via viæ, vita vitæ, totus dulcis, totus bonus, totus verax, totus verus; ait enim: *Si in me manseritis, et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis.* Magna sunt dona quæ Veritas ipsa promittit, quæ nullos fallere novit. *Quodcumque volueritis, inquit, Dominus Jesus, petetis, et fiet vobis: ita duntaxat si in me manseritis, et verba mea in vobis manserint.* Ac si dicat: *Si in me manseritis per dilectionem, et verba mea in vobis manserint* per operis executionem, *quodcumque volueritis, animæ pertinens ad profectum, petite non hæsitantes, et impetrabit accipientes.* Illa duo prima necessario sibi famulantur ad invicem, nec unum alterius absentiam patitur: et qualis eorum parilitas fuerit, per enthymema cognoscitur. Si aliquis manet in Christo, necessario sequitur ut Christi præcepta manere debeant in eodem. Et quodlibet istorum hoc unum concludit. Petat a Christo quodcumque voluerit, et habebit. Necessaria videtur talis illatio. Ista manet in Christo; ergo quidquid ab eo ad talem profectum petierit, impetrabit. Similiter et hæc alia: Verba Christi manent in isto: ergo, etc.

2. Verumtamen dicere possumus: si per vim copulativæ conjunctionis dialecticus latrator obsistat, quæ nodum ponit inter paria, nec inter partem et totum, sed inter totum et partem, et inter opposita

et contraria, et inter excedentia et excessa: dicimus itaque quod quidam manent in Christo, et verba ejus manent in eisdem; alii manent in Deo, sed verba Dei non manent in eis. Ille qui manet in Christo, et verba Christi in eo, doctor est ecclesiasticus, qui per eruditionem doctrinæ auditoribus suis habet unde proferat nova et vetera, fructus scilicet auctoritatum Veteris et Novi Testamenti; et bona quæ discipulis prædicat, pie et devote vivendo in suis factis ostendat. Alius enim per doctrinam verbum Dei non habet, et tamen in Christo manet per bonam vitam. Iste profecto, etsi mandatum Christi non habet in libro, habet tamen in corde charitate dilatato. Isti tales, quam felices, quam beati! Horum quidem talium est regnum cælorum. Alius qui verbum Dei habet, et illud opere non exercet, monachus est religionis sophisticæ, sub prætextu sanctitatis palliatæ: qui ei quod ex Regula benedicti didicit, perverse vivendo contradicit. Iste talis non manet in Christo, nec Christi verba manent in eo; quia nec Christum amat, nec ejus præcepta observat, quamvis et Christum amare, **637** et ejus præcepta servare se fingat. Sed qualia iste miser fuerit, dies Domini declarabit, ubi non esse poterit simulatio religionis, nec fictio sanctitatis, nec sermo sophisticus, nec syllogismus versutus, Omnia nuda erunt et aperta Jesu judicij vere judicanti districte, non de facto tantum perverso, sed etiam de verbo otioso; non tantum de incessu pedum, nec de labore manuum, sed etiam de jacta oculorum.

3. Penseat ergo qui talis est, ad quid monachus effectus est. Lavit pedes suos, quomodo reinquinare præsumit? Exspoliavit se tunica, quomodo se reinduit illa? Si mutavit habitum, cur non mutavit et animum? Si foris albescit, cur intus nigrescit? Si illum foris vestis alba decorat, cur illum intus cauterium conscientia deturpat? Si studere silentio debet, cur loquacitate gaudet? Qui contemptum promisit mundi, cur illi ulterius placere contendit? Christo placere contendat, contemnere mundum non differat, quod promisit attendat, Jesum super omnia diligat, nihil ejus amoris præponat illius, timorem ubicunque fuerit, sederit vel lerit, loquens vel tacens, esuriens vel sitiens, bibens vel comedens, infirmus vel sanus, ante oculos habeat, in quo est fiducia fortitudinis, spes æternæ beatitudinis, fiducia veniæ, certitudo gloriæ, peccatorum remissio, gloriæ largitio, ac lætitiæ acquisitio, summi et veri Dei perfruitio. *Beatus vir, ait Propheta, qui timet Dominum in mandatis ejus cupit nimis. Potens in terra erit semen ejus (Psal, cxl, 1, 2),* et ipse a Domino benedicetur. Illa beatitudo perpetua sempiternæque dulcedinis multitudo, et æterna et jucunda visio Dei, est illud donum quod petunt a Christo illi qui manent in Christo. Si naves in Christo, id est, si corde puro et conscientia pura fundaris in Christi charitate, nil tibi nisi Christus satisfacere poterit, nec aliud nisi ipsum petere jam valebis. *Quodcumque*

inquit Dominus Jesus: salus quæ nunquam finitur, vita quæ nunquam moritur, jucunditas summa, paradisi gloria, omne melle dulcior, quolibet nectare suavior, gemmis et auro pretiosior, inquit, inquam, dilectoribus suis: *Quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis.* Magnum est illud quod dicit.

4. Sed notandum est quod universale, *Quodcumque,* non continet omnia, sed illum tantum qui continet universa; qui sic habet esse, ut verum semper sit esse: ante omnia tempora Deus de Deo, in fine temporum natus ex Virgine homo, salus æterna credentium omnium, spes et refugium timentium eum. Hoc est illud solum, quod petunt electi, quibus nil satisfacere potest præter Deum qui omnia continet: qui gemunt et lugent, quod Jesum beatitudinis auctorem non vident, qui non quod delectet aspiciunt. Quibus tristitia sunt omnia quæ occurrunt, qui Dominum Jesum quaerunt, et non inveniunt; et vocant, et non respondent; ad lacrymas doloris amicas se convertunt; et quem gressu pedum sequi non possunt, lacrymis et gemitibus prosequuntur. Felix talium vita, beatus talium cursus, cujus meta tale et tantum vexillum habere meretur. Hoc non datur pigris, negligentes non capiunt, claudis negatur: soli currenti per latitudinem charitatis debetur. Unusquisque nostrum considerare non cesset, qualiter in stadio mandatorum Dei curat, qualiter in agone christiano contra leonem rugientem contendat. Neminem vestrum credo latere, non aliquem posse salvari, nisi qui Domino Jesu fidelis perseveraverit usque ad egressum de habitaculo corporis; nec ad bravium æternæ dulcedinis pervenire, qui antequam ad metas veniat, in cursu deficiat. Stadium nostrum est observantia mandatorum Dei: finis stadii nostri est charitas, juxta illud Apostoli, *Finis legis est charitas (I Tim., 1, 5).* Finis stadii nostri est ipsa charitas, non qua diligimus Deum, sed qua possidemus Deum: non ea qua diligitur Deus, sed ea quæ est ipse Deus. In stadio mandatorum Dei alius bene currere incipit, et antequam ad metas veniat deficit. Alius pigre incipit, et postea ad metas velociter currit. Alius et velociter incipit, et velociter perficit. Alius pigre incipit, et in pigritia sua semper persistit. Duobus istorum bravium debetur: scilicet pigre incipienti, et postea velociter pervenienti; alteri et agiliter incipienti, et velociter pervenienti.

638 5. Multi enim ad monasterium veniunt, ut ibi gloriantur vivat: qui male incipiunt et male consummant, semper vagi et nunquam stabiles; semper cum non habent quod volunt, murmurosi et detractores, cellulariis a tergo benedicentes, eos cum quibus vivunt fratres suos injuriis afficientes, moribus indisciplinati, gestu et actu inordinati, habitu elati, moribus inepti, bonis præstitis semper ingrati. Isti bravium æternæ beatitudinis non merebuntur habere, quia in stadium mandatorum Dei gressum rectum figere noluere. Istis enim forma sanctitatis ad perfectum non erit, quos morum pravitas per inobedientiæ venena confundit. In istis talibus verba

PATROL. CLXXXIV.

Christi non manent, quia præcepta Christi, quæ sciunt vel audiunt, ventorum vanitati dedicarunt, jussa Domini contemnent, cœnaacula ventris amantes: ipsum vero Deum scilicet æternum, Deum omnipotentem, calcibus nequitiae et malitiæ percussientes, odientes proximum, abnegantes Dominum Jesum Christum; non observantes quod coram omnibus sanctis in die consecrationis suæ illi promiserunt. Noverit qui talis est, se esse damnandum a Deo quem irridet. Alius ad monasterium venit, ut peccata quæ commisit in sæculo, punire valeat in monasterio. Sed postquam ingressus fuerit, non solum quæ commisit, dolendo non diluit; sed insuper alia forsitan graviora committit. Sed postea magno dolore compungitur, magno pudore prosternitur: et quia peccata quæ fecit, bene vivendo non diluit, sed insuper enormiora præsumpsit; tunc ad memoriam revocat quanta in peccatoribus sit severitas judicis, quanta in ipsis damnatis sit ipsa poena damnationis. Insuper et considerat quanta sit misericordia Redemptoris circa poenitentes, benignitas circa recte viventes. Tunc omne malum quod fecit enumerat, tunc tristitia quæque ante oculos mentis acervat. Doloribus agitur, tantis suppliciis angustatur, quantis arctari in ipsis infernalibus poenis pertimescit, quantis cruciari in camino ignis et sulphuris perhorrescit. Tunc enim nihil quod delectet aspicit, tunc triste est quod occurrit: tunc lacrymis et doloribus punit, quod cum delectationibus perpetravit. Tunc qualiter Domino Christo placere possit, contendit, et jejuniis et orationibus vacans, soli Deo placere desiderat. Qui talis est, petat a Domino quidquid voluerit; non dubitet, impetrabit.

6. Nos ergo, fratres charissimi mei, quos Christus proprio cruore redemit, ipsum sui sanguinis largitorem, humani generis Salvatorem, sine modo, ultra modum, de omni corde, de omni mente, totis viribus, totis medullis cordis diligamus, timeamus et amemus, et ejus discipulatu in hæreamus. Valde est enim dulce et delectabile, lætabundum et jucundum, fieri discipulum Christi. *In hoc enim, ait Dominus Jesus discipulis suis, clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferatis, et efficiamini mei discipuli.* Nos igitur qui christiani vocamur et sumus, in Ecclesia Christi tanquam in agro sumus constituti. Alii fructum afferunt; alii in sterilitate persistunt: alii tenues et paucos fructus faciunt, semper pigri, semper negligentes, pigri ad orationem, tardi ad lectionem; ad vigiliis longo somno depressi; ad laborem nimium teneri et delicati. In his non valde clarificatur Pater Domini nostri Jesu Christi; quia nec plurimum afferunt fructum, nec discipuli Christi esse probantur. Alii dulces fructus producant in fertilitatis abundantia; dulces, inquam, Deo, et dulces hominibus. Hi clarificant Deum, et Deus clarificabit eos in die retributionis operum, in die collectionis frugum novarum, quando venient cum exultatione portantes manipulos suos. Hi sunt mites et humiles, devoti et obedientes. Ad vigiliis vigiles,

30